

กระทู้ถามที่ ๕๗๗ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาแม่น้ำตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานีเน่าเสีย

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

แม่น้ำตาปีเป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่สุดสายหนึ่งของภาคใต้ ปัจจุบันมีสภาพเสื่อมโทรมลงอย่างมาก โดยเฉพาะในเขตเทศบาล ทั้งนี้เนื่องจากมีการปล่อยน้ำเสียจากบ้านเรือนของราษฎรลงสู่แม่น้ำตาปีโดยมิได้ทำการบำบัดก่อนมาเป็นระยะเวลานานแล้ว ส่งผลให้ความอุดมสมบูรณ์ทั้งชนิดและปริมาณของสัตว์น้ำลดลง ทำให้การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำตาปี ในด้านการประมง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การจับสัตว์น้ำได้ผลผลิตที่ลดลง รวมทั้งการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค มีความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของราษฎรเพิ่มขึ้น ดังนั้น หากปล่อยให้สภาพการณ์เป็นเช่นนี้ต่อไป แม่น้ำตาปีอาจจะเสื่อมโทรมลงจนยากแก่การฟื้นฟู ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของราษฎร และระบบเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดใกล้เคียงไม่อาจจะประเมินค่าได้ รัฐบาลจึงควรจะให้ความสนใจและดำเนินการกับปัญหาดังกล่าวนี้อย่างจริงจังและเร่งด่วน จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแม่น้ำตาปีหรือไม่ และรัฐบาลมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดสรรงบประมาณเพื่อก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำตาปีเน่าเสียหรือไม่ อย่างไร และจะเริ่มดำเนินการได้เมื่อใด ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

โกเมศ ขวัญเมือง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำตอบกระทู้ถามที่ ๕๗๗ ร.

ของ นายโกเมศ ขวัญเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาแม่น้ำตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานีเน่าเสีย

ข้าพเจ้า นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาแม่น้ำตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานีเน่าเสีย ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำต่างๆ จึงได้กำหนดเป็นนโยบายเร่งด่วนในการฟื้นฟูคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำทั่วประเทศ และจากการตรวจสอบคุณภาพน้ำของแม่น้ำตาปีในปี ๒๕๔๕ พบว่าคุณภาพน้ำแม่น้ำตาปีตอนบนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ส่วนแม่น้ำตาปีตอนล่างช่วงที่ผ่านอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เนื่องจากการขยายตัวของชุมชน ซึ่งมีการระบายน้ำเสียจากกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนระบายลงสู่ลำน้ำโดยตรงทำให้คุณภาพน้ำแม่น้ำตาปีมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาออกเป็น ๓ มาตรการ คือ มาตรการจัดการน้ำเสีย มาตรการด้านกฎหมาย และมาตรการด้านการประชาสัมพันธ์

มาตรการด้านการจัดการน้ำเสีย

รัฐบาลมีมาตรการสนับสนุนให้ท้องถิ่นนำวิธีการจัดการน้ำเสียที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ไปใช้ แทนการมุ่งไปที่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนเพียงทางเลือกเดียว เช่น เน้นการใช้ระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก การใช้ระบบแบบ onsite สำหรับบำบัดน้ำเสียจากห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องครัว ของอาคารหรือกิจกรรมริมน้ำ เป็นต้น รวมทั้งประสานให้มีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์เพื่อลดปริมาณมลพิษที่จะระบายลงสู่แหล่งน้ำ

สำหรับการจัดการน้ำเสียพื้นที่ลุ่มน้ำตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้มีการสนับสนุนงบประมาณของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ในปีงบประมาณ ๒๕๔๕ เทศบาลตำบลท่าข้าม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ๕ ล้านบาท เพื่อดำเนินการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียดระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

มาตรการด้านกฎหมาย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะมีหลายหน่วยงานและกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น ซึ่งรัฐบาลจะได้เข้มงวดในการบังคับใช้กฎระเบียบและข้อบัญญัติต่างๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัติเหล่านั้น เช่น การตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดลักษณะของน้ำทิ้งที่ระบายออกจากโรงงาน เป็นต้น

มาตรการด้านการประชาสัมพันธ์

รัฐบาลได้สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการณรงค์และประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและร่วมตัดสินใจในการดำเนินการจัดการน้ำเสีย เน้นการสร้างเครือข่ายประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง ปลูกฝังเยาวชนให้มีความรู้และความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเตรียมความพร้อมให้ท้องถิ่นในการติดตาม ตรวจสอบ ควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า รัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณตามลำดับของความสำคัญของพื้นที่ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้จัดทำแผนการจัดการน้ำเสียชุมชน เป็นการจัดลำดับความสำคัญพื้นที่ที่ต้องมีการบำบัดน้ำเสียตามความจำเป็นเร่งด่วน ตามสภาพปัญหาของคุณภาพน้ำ ความสำคัญของพื้นที่ เช่น พื้นที่ชุมชนเมือง เป็นต้น ซึ่งขณะนี้แผนดังกล่าวผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ และเตรียมเสนอกองรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ทั้งนี้ เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ซึ่งตั้งบนแม่น้ำตาปี-พุมดวง เป็นพื้นที่เป้าหมายระยะเร่งด่วน เป็นพื้นที่คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมอยู่ในระดับต้นๆ ซึ่งหากได้รับการจัดการน้ำเสียและบำบัดน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะสามารถควบคุมการระบายมลพิษน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของน้ำเสียที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ลุ่มน้ำ ดังนั้น เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานีจึงควรเตรียมความพร้อมของโครงการเรื่องของที่ดิน การออกแบบรายละเอียดของโครงการที่จะก่อสร้าง รวมทั้งการรับรู้ของประชาชนในพื้นที่

แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐบาลจะกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และกำหนดอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่การจัดการน้ำเสีย เป็นกิจกรรมโครงการที่มีการลงทุนสูงเกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้าน เทคนิควิชาการ และมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ดังนั้น จึงอาจขอรับการสนับสนุนภายใต้แผนปฏิบัติการ ฯ ในระดับจังหวัดซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นผู้วิเคราะห์โครงการ หากผ่าน ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้ว กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะนำเสนอคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ ต่อไป